

Akcia Juh - bezpečnostné opatrenia pri odsune I. októbra 1949

Vo vašom okrese sa v rámci Akcie Juh (Výnos Povereníctva vnútra zo 16. septembra 1949, č. 244/10-1-BC) začína odsun niektorých osôb do Čiech. Odsun riadi Hlavný odsunový štáb pri Ústrednej komisii Akcie Juh, kde sú zástupcovia všetkých zúčastnených rezortov. Samotný odsun prevádzajú dva odsunové štáby (naraz v dvoch okresoch). Na čele odsunového štábu je zástupca Povereníctva vnútra ako veliteľ, členmi sú jeho zástupca a zástupcovia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, Osídľovacieho úradu, Povereníctva zdravotníctva, Povereníctva dopravy a zástupca vojenskej správy.

Do každého okresu príde k odsunu pohotovostný oddiel Národnej bezpečnosti (asi 40 mužov).

Pred odsunom

Niekoľko dní pred odchodom transportu (najmenej 3 dni) dozvedia sa na odsun určené osoby, kedy a kam pôjdu. Treba počítať s tým, že mnohé z nich sa budú snažiť odsunu vyhnúť ukrývaním, útekom, chorobou a pod. O chorobe rozhodne úradný lekár na žiadosť odsunového štábu, útek a ukrývaním sa nikto odsunu nevyhne, lebo jeho rodina bude i tak odsunutá a on pôjde s ňou, až sa chytí. Akémukoľvek poškodzovaniu a ničeniu majetku musí byť zabránené vhodným a účelným rozdelením služieb (obchádzky, stráženie, dôvernícka služba).

Pri odsune

Do každej obce príde včas dostatočný počet nákladných áut, ktoré budú odvážať na odsun určené osoby na stanicu. Je potrebné, aby v každom dvore, kde sa bude nakladať, alebo v jeho blízkosti bola hliadka NB, ktorá by v prípade potreby zakročila.

Netreba ani pripomínať, že postup orgánov NB musí byť rázny, no pritom taktný a ľudský. Z neznalosti budú azda mnohí z verejnosti pokladať odsun za nesprávny. Tu treba zdôrazňovať, že sa to deje z hľadiska triedneho, čo iste pochopia predovšetkým robotníci a maloroľníci.

S odchádzajúcimi transportami pôjde pravdepodobne aj bezpečnostný sprievod o sile štyroch členov NB. Okresný veliteľ vydá členom sprievodu cestovný príkaz (aspoň jeden aby vedel po maďarsky). Bezpečnostný sprievod dbá o to, aby sa cestou neudiali neprístopnosti, na staniach, kde bude vlak stáť, aby bol poriadok a aby sa zamedzilo prípadnému úteku osôb.

Po odsune

Domy a byty po odsunutých osobách budú sa, pokiaľ možno, odovzdávať iným záujemcom. Môže sa stať, že niektorý dom zostane na krátku dobu prázdny. NB musí dbať, aby sa nekradlo a nepoškodzovalo.

Správy o priebehu odsunu podať podľa výmeru Povereníctva vnútra zo 16. septembra 1949.

Dodatok z 5. októbra 1949

Okresní velitelia nech pamätajú aj na zálohu (silnejšiu hliadku), ktorou by disponovali v súrných prípadoch. Možno sa vyskytnú prípady, že na odsun určené osoby nebudú chcieť odísť. V takomto prípade ich treba trpezlivo prehovárať a upozorniť ich, že zdráhaním sa si nič nepomôžu. Len kde by takéto upozornenie nestačilo, treba zakročiť prísnejšie a nájsť vhodný spôsob, aby účel bol dosiahnutý.

Na úradné potvrdenie vydávané MNV osobám určeným na odsun, dáva sa aj odtlačok palca pravej ruky odsunovanej osoby, ktorý sníma orgán NB.

SNA, fond Povereníctvo vnútra, administratívny odbor, kart. 667, č. 821-1949-Juh.